

Bruksela, 16 maja 2022 r.
(OR. fr)

8576/22

LIMITE

TELECOM 173
JAI 553
COPEN 145
CYBER 141
DATAPROTECT 115
EJUSTICE 47
COSI 108
IXIM 101
ENFOPOL 220
FREMP 83
RELEX 541
MI 321
COMPET 269
CODEC 570

NOTA

Od:	Prezydencja
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Nr dok. Kom.:	8115/20
Dotyczy:	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego zharmonizowane przepisy dotyczące sztucznej inteligencji (akt w sprawie sztucznej inteligencji) i zmieniającego niektóre akty ustawodawcze Unii – Sprawozdanie z postępu prac

I. WPROWADZENIE

1. W dniu 21 kwietnia 2021 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący rozporządzenia ustanawiającego zharmonizowane przepisy dotyczące sztucznej inteligencji (akt w sprawie sztucznej inteligencji, AIA)¹.

¹ Dok. 8115/21.

2. Celem wniosku Komisji, który opiera się na art. 114 i 16 TFUE, jest zapewnienie, aby systemy sztucznej inteligencji wprowadzane do obrotu w Unii i wykorzystywane w Unii były bezpieczne i zgodne z obowiązującymi przepisami dotyczącymi praw podstawowych i z wartościami Unii, aby zapewnić pewność prawa w celu ułatwienia inwestycji i innowacji w dziedzinie sztucznej inteligencji, poprawić zarządzanie i skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów dotyczących praw podstawowych i bezpieczeństwa, a także ułatwić rozwój jednolitego rynku dla zgodnych z prawem, bezpiecznych i wiarygodnych zastosowań sztucznej inteligencji, a jednocześnie aby zapobiec fragmentacji rynku.
3. W Parlamencie Europejskim zarówno Komisja Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów (IMCO), jak i Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE) zostały wyznaczone jako komisje przedmiotowo właściwe zgodnie z procedurą wspólnych posiedzeń komisji przewidzianą w art. 58. Wyznaczono dwóch współsprawozdawców, którymi zostali: Brando BENIFEI (S&D, Włochy) z ramienia komisji IMCO i Dragoș Tudorache (Renew, Rumunia) z ramienia komisji LIBE. Oprócz dwóch wyżej wymienionych komisji przedmiotowo właściwych wyznaczono Komisję Prawną (JURI), Komisję Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (ITRE) oraz Komisję Kultury i Edukacji (CULT) jako zaangażowane komisje. Współsprawozdawcy opublikowali projekt sprawozdania w dniu 20 kwietnia 2022 r.
4. W sprawie wniosku zasięgnięto opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Europejskiego Komitetu Regionów, a oficjalne wnioski o wydanie opinii przesłano obu instytucjom w dniach, odpowiednio, 15 i 24 czerwca 2021 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wydał opinię w sprawie wniosku w dniu 22 września 2021 r.², a w dniu 2 grudnia 2021 r. opinię wydał Europejski Komitet Regionów³.

² [Opinia EKES-u w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego zharmonizowane przepisy dotyczące sztucznej inteligencji \(akt w sprawie sztucznej inteligencji\) i zmieniającego niektóre akty ustawodawcze.](#)

³ [Europejski Komitet Regionów: Europejskie podejście do sztucznej inteligencji – akt w sprawie sztucznej inteligencji \(zmieniona opinia\).](#)

5. W dniu 18 czerwca 2021 r. Europejska Rada Ochrony Danych (EROD) i Europejski Inspektor Ochrony Danych (EIOD) wydali wspólną opinię na temat wniosku⁴.
6. Do Europejskiego Banku Centralnego (EBC) zwrócono się o wydanie opinii w sprawie niektórych aspektów wniosku, które wchodzą w zakres jego kompetencji lub obowiązków. Formalny wniosek został przesłany przez Radę w dniu 3 listopada 2021 r. EBC wydał swoją opinię w dniu 29 grudnia 2021 r. i przedstawił ją Grupie Roboczej ds. Telekomunikacji i Społeczeństwa Informacyjnego (grupie roboczej TELECOM) w dniu 10 lutego 2022 r.

II. PRACE W RADZIE

7. Na forum Rady analiza wniosku została przeprowadzona przez grupę roboczą TELECOM. Grupa robocza TELECOM rozpoczęła omawianie wniosku podczas prezydencji portugalskiej na kilku posiedzeniach i warsztatach, które odbyły się w okresie od kwietnia do czerwca 2021 r.
8. Podczas prezydencji słoweńskiej grupa robocza TELECOM kontynuowała analizę wniosku podczas kilku posiedzeń i warsztatów. Następnie cały tekst proponowanego rozporządzenia został szczegółowo przedstawiony przez Komisję i wstępnie omówiony przez delegacje. Ponadto prezydencja słoweńska zorganizowała nieformalne półdniowe posiedzenie ministrów ds. telekomunikacji poświęcone wyłącznie wnioskowi dotyczącemu AIA, podczas którego ministrowie potwierdzili swoje poparcie dla horyzontalnego i ukierunkowanego na człowieka podejścia zastosowanego w przedmiotowym rozporządzeniu. Ponadto na podstawie pisemnych uwag delegacji prezydencja słoweńska opracowała pierwszą częściową propozycję kompromisową obejmującą art. 1–7 i załączniki I–III do wniosku dotyczącego AIA i przedstawiła ją delegacjom na posiedzeniu grupy roboczej TELECOM w dniu 30 listopada 2021 r.

⁴ [Wspólna opinia EROD i EIOD 05/2021.](#)

9. Na posiedzeniu grupy roboczej TELECOM w dniu 11 stycznia 2022 r. prezydencja francuska rozpoczęła prace od dyskusji na temat częściowego kompromisu przygotowanego przez prezydencję słoweńską. Następnie prezydencja francuska przygotowała następujące części pierwszej propozycji kompromisowej, uwzględniając pisemne uwagi i sugestie redakcyjne otrzymane od delegacji jeszcze w trakcie prezydencji słoweńskiej (w sprawie art. 8–29 i załącznika IV), a także pisemne uwagi i sugestie redakcyjne dotyczące pozostałej części tekstu (art. 30–85 i załączniki V–IX), które większość delegacji przedstawiła pod koniec stycznia 2022 r. W ramach tych prac prezydencja francuska przygotowała szereg częściowych tekstów kompromisowych obejmujących art. 8–85, a także załączniki i motywy, które zostały przedstawione i omówione na posiedzeniach grupy roboczej TELECOM w dniach 18 stycznia 2022 r., 10 i 22 lutego 2022 r., 10 i 22 marca 2022 r., 28 kwietnia 2022 r. oraz 5, 10 i 17 maja 2022 r. Ponadto, aby uwzględnić szczególne obawy społeczności wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, prezydencja francuska przeredagowała w całym projekcie rozporządzenia niektóre przepisy odnoszące się do tej dziedziny. Przepisy te zostały następnie przedstawione i omówione na posiedzeniu grupy roboczej TELECOM w dniu 7 kwietnia 2022 r., zorganizowanym we współpracy ze społecznością WSiSW. **Prezydencja francuska zakończyła prace nad pierwszą kompromisową propozycją Rady w sprawie wniosku dotyczącego AIA.**
11. Ponadto w dniu 24 marca 2022 r. prezydencja francuska zwróciła się do delegacji na forum grupy roboczej TELECOM o przedstawienie uwag pisemnych i sugestii redakcyjnych dotyczących zmienionych artykułów 40–55a z myślą o rozpoczęciu prac nad drugim częściowym kompromisowym tekstem wniosku. Do końca swojej kadencji prezydencja francuska zamierza bardziej szczegółowo przeanalizować uwagi do art. 53–55a (Środki wspierające innowacje) i przedłożyć drugi częściowy tekst kompromisowy obejmujący te artykuły, aby go poddać analizie na jednym z ostatnich posiedzeń grupy roboczej TELECOM w czerwcu 2022 r.

12. Jeśli chodzi o meritum, biorąc pod uwagę możliwość zastosowania innych ważnych aktów prawnych mających znaczenie dla rozwoju i stosowania sztucznej inteligencji w UE, takich jak RODO, unijne przepisy dotyczące ochrony konsumentów itp., prezydencja francuska zmieniła tekst w celu znalezienia równowagi między niezbędną ochroną bezpieczeństwa i praw podstawowych a potrzebą wspierania wzrostu, konkurencyjności i innowacji, zapewniając zainteresowanym stronom jasne i proporcjonalne zasady wspierania rozwoju etycznej i odpowiedzialnej sztucznej inteligencji w UE.

W szczególności główne kwestie poruszone przez prezydencję francuską w części pierwszego zmienionego przez nią wniosku kompromisowego (art. 8–85 i załączniki IV–IX) są następujące:

a) Wymogi dotyczące systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka

13. Wiele wymogów mających zastosowanie do systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka, określonych w tytule III rozdział 2 wniosku, zostało sprecyzowanych i dostosowanych, tak aby były mniej rygorystyczne lub mniej uciążliwe dla zainteresowanych stron, na przykład w odniesieniu do jakości danych lub dokumentacji technicznej, którą MŚP powinny sporządzić w celu wykazania, że ich systemy sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka spełniają wymogi.
14. Ponadto prezydencja francuska uznała w zmienionym tekście, że niektóre wymogi mogą być ze sobą sprzeczne, co może wymagać kompromisów podczas wdrażania, na przykład w odniesieniu do dokładności i solidności lub ochrony prywatności (minimalizacja danych) lub sprawiedliwości. Takie uznanie powinno zapewnić pewien stopień elastyczności dostawcom systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka przy tworzeniu ich systemów zarządzania ryzykiem.

Prezydencja francuska doprecyzowała również, jakie rodzaje ryzyka są objęte przepisami dotyczącymi zarządzania ryzykiem, aby zagwarantować, że dostawcy są zobowiązani jedynie do przeciwdziałania zagrożeniom związanym z rozwojem systemów sztucznej inteligencji, w odniesieniu do których mogą podjąć rozsądne i realistyczne środki.

b) Obowiązki różnych podmiotów w łańcuchu wartości sztucznej inteligencji

15. Biorąc pod uwagę fakt, że systemy sztucznej inteligencji są opracowywane i dystrybuowane za pośrednictwem złożonych łańcuchów wartości, w których granice między różnymi podmiotami nie zawsze są wyraźnie określone, prezydencja francuska wprowadziła pewne zmiany w celu wyjaśnienia podziału obowiązków i ról z myślą o lepszym odzwierciedleniu realiów związanych z projektowaniem systemów sztucznej inteligencji, wprowadzaniem ich do obrotu lub ich wykorzystywaniem. Zmieniony tekst zawiera na przykład dodatkowe przepisy, które umożliwiają skuteczniejszą współpracę między dostawcami a użytkownikami. Dąży on również do wyjaśnienia związku między obowiązkami wynikającymi z proponowanego AIA a obowiązkami już istniejącymi na mocy innych aktów ustawodawczych, takich jak RODO.
16. Ponadto prezydencja francuska uznała za istotne wyraźniejsze wskazanie w tekście sytuacji, w których inne podmioty w łańcuchu wartości są zobowiązane do przyjęcia odpowiedzialności dostawcy.

c) Oceny zgodności, egzekwowanie prawa i zarządzanie

17. Aby rozwiązać obawy dotyczące nadmiernej złożoności ram zgodności zaproponowanych w AIA, prezydencja francuska przedstawiła szereg wyjaśnień i uproszczeń w odniesieniu do przepisów dotyczących procedur oceny zgodności, które należy stosować w odniesieniu do każdego rodzaju systemu sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka, zachowując jednocześnie kluczowe elementy podejścia zaproponowanego przez Komisję na podstawie przepisów dotyczących nowych ram prawnych.
18. Prezydencja francuska zmieniła również przepisy dotyczące nadzoru rynku, aby uczynić je bardziej skutecznymi i łatwiejszymi do wdrożenia, biorąc pod uwagę potrzebę proporcjonalnego podejścia w tym zakresie.

19. Prezydencja francuska znacząco zmieniła też przepisy dotyczące Rady ds. Sztucznej Inteligencji (zwanej dalej „radą”) w celu zapewnienia większej autonomii i wzmocnienia jej roli w strukturze zarządzania AIA. Skład rady został zmieniony tak, aby obejmował przedstawicieli państw członkowskich i niezależnych ekspertów, przy czym przewodniczący będzie wybierany spośród przedstawicieli państw członkowskich. Rada będzie odgrywać większą rolę w jednolitym stosowaniu AIA, udzielając Komisji porad i zaleceń, na przykład w sprawie potrzeby zmiany załączników I i III, oraz wydając opinie na temat szeregu kwestii związanych ze stosowaniem AIA. Ponadto na podstawie zmian wprowadzonych przez prezydencję francuską Rada będzie także ułatwiać współpracę z odpowiednimi organami, grupami ekspertów i sieciami UE w kwestiach dotyczących AIA.
20. Ogólnie rzecz biorąc, prezydencja francuska uprościła strukturę zarządzania, usuwając pojęcie organu nadzorczego na szczeblu krajowym oraz dając państwom członkowskim większą elastyczność w wyznaczaniu podmiotów odpowiedzialnych za koordynację i wdrażanie AIA. Z tych samych względów prezydencja francuska przedłużyła również terminy, w których państwa członkowskie powinny wdrożyć przepisy dotyczące ustanowienia struktury zarządzania.
21. Z uwagi na nowy i złożony charakter proponowanego AIA oraz w odpowiedzi na potrzebę wsparcia wdrażania tego rozporządzenia prezydencja francuska postanowiła dodać nowy artykuł nakładający na Komisję obowiązek opracowania wytycznych dotyczących stosowania rozporządzenia, koncentrując się na takich kwestiach jak stosowanie wymogów dotyczących systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka, zakazane praktyki w zakresie sztucznej inteligencji oraz praktyczne wdrażanie przepisów dotyczących istotnych zmian. W tekście wyjaśniono również, że o takie wytyczne mogą się zwrócić zarówno państwa członkowskie, jak i rada, lub że Komisja może je opracować z własnej inicjatywy.

22. Ponadto zmniejszono proponowane kary za naruszenie przepisów AIA dla MŚP i przedsiębiorstw typu *start-up*, aby odzwierciedlić ich znaczenie w ekosystemie sztucznej inteligencji i uwzględnić ich szczególne ograniczenia.

d) **Przepisy dotyczące organów ścigania**

23. Aby uwzględnić specyfikę i szczególne ograniczenia organów ścigania, prezydencja francuska wprowadziła szereg zmian do przepisów dotyczących wykorzystywania systemów sztucznej inteligencji do celów egzekwowania prawa. W szczególności udoskonalono niektóre powiązane definicje, takie jak „system kategoryzacji biometrycznej”, „system identyfikacji biometrycznej” i „system identyfikacji biometrycznej w czasie rzeczywistym”, aby wyjaśnić, które sytuacje byłyby objęte zakazem określonym w art. 5 ust. 1d, a które nie. Wprowadzono również pewne zmiany w odniesieniu do przepisów określonych w art. 5 ust. 1d i 5a, aby doprecyzować ich zakres i dostosować brzmienie do terminologii stosowanej w odpowiednich unijnych przepisach dotyczących wymiaru sprawiedliwości i egzekwowania prawa.
24. Ponadto w celu zapewnienia organom ścigania w szczególnie pilnych przypadkach większej elastyczności dodano nowy przepis umożliwiający zwrócenie się do tych organów *ex post* o zezwolenie na tymczasowe odstępstwo od procedur oceny zgodności w odniesieniu do systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka. Propozycja kompromisowa przewiduje również wyjątek od obowiązków w zakresie przejrzystości dla użytkowników systemów sztucznej inteligencji wykorzystywanych do rozpoznawania emocji, które to systemy są dozwolone przez prawo w kontekście dochodzeń karnych.
25. Ponadto propozycja kompromisowa zawiera wiele drobnych poprawek mających na celu zapewnienie większej elastyczności w wykorzystywaniu systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka przez organy ścigania, na przykład w odniesieniu do dotyczących takich systemów informacji, które należy rejestrować w bazie danych UE, lub w odniesieniu do obowiązków dotyczących poufności informacji będących w posiadaniu tych organów.

e) **Sztuczna inteligencja ogólnego zastosowania**

24. Prezydencja francuska zmieniła przepisy dotyczące systemów sztucznej inteligencji ogólnego zastosowania, aby lepiej wyważyć wymogi i obowiązki między dostawcami takich systemów a dostawcami systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka, którzy mogą korzystać z systemów ogólnego zastosowania. Warunki wprowadzania takich systemów do obrotu w UE zostały dostosowane, tak by zapewnić spójność z ogólnym celem wniosku dotyczącego AIA, którym jest zwiększenie zaufania do sztucznej inteligencji i promowanie konkurencyjnego, odpowiedzialnego i etycznego rynku sztucznej inteligencji w UE. Zmiany te mają na celu zapewnienie sprawiedliwego podziału obowiązków i równych warunków działania w całym łańcuchu wartości sztucznej inteligencji.

f) **Środki wspierające innowacyjność**

25. W celu stworzenia ram prawnych bardziej sprzyjających innowacjom i dostosowanych do przyszłych wyzwań prezydencja francuska znacząco zmieniła przepisy dotyczące środków wspierających innowacyjność. Po pierwsze, wyjaśniono, że piaskownice regulacyjne dotyczące sztucznej inteligencji, które mają stworzyć kontrolowane środowisko na potrzeby opracowywania, testowania i walidacji innowacyjnych systemów sztucznej inteligencji pod bezpośrednim nadzorem i zgodnie z wytycznymi właściwych organów krajowych, powinny również umożliwiać testowanie innowacyjnych systemów sztucznej inteligencji w warunkach rzeczywistych. Po drugie, dodano nowe przepisy, aby umożliwić niekontrolowane testowanie systemów sztucznej inteligencji w warunkach rzeczywistych. W obu przypadkach tekst wyjaśnia, w jaki sposób te nowe przepisy mają być interpretowane w odniesieniu do innych istniejących przepisów sektorowych dotyczących piaskownic regulacyjnych. Wreszcie, aby zmniejszyć obciążenie administracyjne małych innowacyjnych przedsiębiorstw, kompromis przewiduje specjalne odstępstwo, zgodnie z którym mikroprzedsiębiorstwa (zgodnie z definicją UE) będą zwolnione z obowiązku ustanowienia systemu zarządzania jakością, określonego jako jeden z głównych kosztów ponoszonych przez te podmioty.

III. GŁÓWNE NIEROZSTRZYgniĘTE KWESTIE

26. Oprócz najważniejszych zagadnień omówionych w propozycji kompromisowej i przedstawionych powyżej prezydencja francuska określiła dodatkowe kwestie, które będą wymagały dalszej analizy podczas kolejnych dyskusji na temat wniosku. Są to:

a) **Definicja systemu sztucznej inteligencji i klasyfikacja systemów sztucznej inteligencji jako systemów wysokiego ryzyka**

27. Niektóre państwa członkowskie nadal uważają, że definicja systemu sztucznej inteligencji jest niejednoznaczna i zbyt szeroka oraz że nie zawiera wystarczająco jasnych kryteriów umożliwiających odróżnienie sztucznej inteligencji od bardziej tradycyjnych systemów oprogramowania. Istnieją również wątpliwości co do klasyfikacji systemów sztucznej inteligencji jako systemów wysokiego ryzyka na podstawie ogólnych warunków wniosku, co budzi obawy, że takie podejście może również obejmować nieszkodliwe systemy sztucznej inteligencji, które prawdopodobnie nie spowodują poważnych naruszeń praw podstawowych ani innych poważnych zagrożeń. Kwestie te są istotne dla ogólnego kształtu AIA i będą wymagały dalszych dyskusji.

b) **Dostosowanie ram zarządzania**

28. Niektóre delegacje zasugerowały, że ramy zarządzania można by dostosować, argumentując, że zbyt zdecentralizowane stosowanie w cyberprzestrzeni na szczeblu krajowym może mieć ograniczenia. Przydatne może być przeanalizowanie, czy proponowane obecnie ramy zarządzania mogłyby zostać przynajmniej częściowo zmienione w celu rozwiania tych obaw.

c) **Dalsze wyjaśnienia odnośnie do przepisów dotyczących organów ścigania**

29. Chociaż niektóre delegacje wezwały do stworzenia odrębnego instrumentu prawnego lub przynajmniej oddzielnego rozdziału we wniosku dotyczącym AIA, który uwzględniałby szczególne potrzeby niektórych organów publicznych w dziedzinie egzekwowania prawa, migracji, azylu lub dochodzeń finansowych, wydaje się, że zdecydowana większość państw członkowskich popiera obecne podejście horyzontalne tego wniosku. Jednak choć wyraźne wyłączenie bezpieczeństwa narodowego z zakresu stosowania wniosku zostało ogólnie przyjęte z zadowoleniem, niektóre delegacje nadal uważają, że konieczne jest dalsze doprecyzowanie pojęcia bezpieczeństwa narodowego, aby wyjaśnić, co jest wyłączone, a co nie. Ponadto różne częściowo zmienione przez prezydencję francuską przepisy szczegółowe dotyczące organów ścigania mogą wymagać dalszej analizy i doprecyzowania. Chodzi na przykład o przepisy dotyczące zakazanych systemów sztucznej inteligencji i wyjątków przewidzianych w art. 5. Odnośnie do tych przepisów niektóre państwa członkowskie zwróciły się o bardziej rygorystyczne środki, podczas gdy inne poparły podejście, zgodnie z którym stosowanie sztucznej inteligencji przez organy ścigania byłoby w mniejszym stopniu ograniczone zakazem i klasyfikacją wysokiego ryzyka.

d) **Przekazanie uprawnień Komisji**

30. Dalszych dostosowań mogą wymagać przepisy dotyczące możliwości aktualizacji wykazu technik i podejść z zakresu sztucznej inteligencji określonych w załączniku I, a także przepisy dotyczące aktualizacji zawartego w załączniku III wykazu systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka. Obecnie nakładają one na Komisję obowiązek regularnego składania Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdań z oceny konieczności wprowadzenia takich zmian. Niektóre państwa członkowskie stwierdziły jednak, że przekazane Komisji tak szerokie uprawnienia w tym zakresie być może trzeba będzie jeszcze ograniczyć.

e) **Związek z innymi przepisami**

31. Chociaż prezydencja francuska poczyniła w czasie prac nad wnioskiem znaczne wysiłki służące zapewnieniu spójności i synergii proponowanego AIA z ogólnymi ramami prawnymi UE, w szczególności z istniejącymi wymogami określonymi w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych, dyrektywie o ochronie danych w sprawach karnych i nowych ramach prawnych, nadal istnieje potrzeba dalszej analizy w celu wyeliminowania ewentualnych rozbieżności prawnych, tak aby zminimalizować ryzyko nieprzestrzegania przepisów, uniknąć niepewności i powielania przepisów oraz ułatwić działania w zakresie egzekwowania prawa.

IV. PODSUMOWANIE

32. Coreper jest proszony o zapoznanie się z niniejszym sprawozdaniem prezydencji z postępu prac z myślą o przedłożeniu go Radzie ds. TTE (Telekomunikacja) na posiedzeniu w dniu 3 czerwca 2022 r.
